

торських работ, новой техники, изобретений и рационализаторских предложений. — М.: Колос, 1980. — 111 с.

3. Плохинский Н. А. Руководство по биометрии для зоотехников. — М.: Колос, 1980. — 255 с.

*Институт розведення і генетики тварин
Племзавод агрофірми "Галичина"*

Наведені результати досліджень воспроизводительного скрещивання симментальських коров с голштинськими производителями красно-пестрой масти, розводячи їх до рекордних удоев в контрольно-селекційних корівниках, оцінки живої ваги тваринних генотипов и формироваия генеалогической структури стада.

№ 636.22/78.082

П. МОЖИЛЕВСЬКИЙ, О. Т. БУСЕНКО, М. І. ШЕВЧЕНКО

ВИКОРИСТАННЯ ЧЕРВОНО-РЯБИХ ГОЛШТИНІВ ДЛЯ СХРЕЩУВАННЯ ІЗ СИМЕНТАЛЬСЬКОЮ ХОДОБОЮ

Виконано аналіз результатів схрещування червоно-рябих голштинів з маточним поголів'ям симментальської породи і з помісями генотипу симментальська-монбельярдська породи кровності. Встановлено, що використання напівкровних плідників за голштинською породою на симментальських матках не сприяє поліпшенню молочної продуктивності їх дочок у порівнянні з матерями.

В господарствах України ще на початку 80-х років використання червоно-рябих голштинів планувалось для поліпшення молочної продуктивності симментальської худоби. Червоно-рябих плідників голштинської породи планували використати на матках генотипу симментальська×3/4 монбельярдська та 1/2 симментальська×1/2 монбельярдська і довести умовну частку крові червоно-рябої голштинської породи до 25 % (Майборода М. М., Самусенко А. І., 1981). Проте цей шлях виявився неефективним. Було вирішено (Зубець М. В., Буркат В. П., Хавришук Ф. та ін., 1985) шляхом відтворного схрещування сименталів (маточної породи) в племінних заводах (з

© **Можилевський П. Л.**, Бусенко О. Т., Шевченко М. І., 1996

Розведення і генетика тварин. 1996. Вип. 28.

червоно-рябими голштинами вивести українську червоно-рябу породу, тварини якої б несли в собі не менше 75—82 % спадковості червоно-рябих голштинів.

Методика досліджень. За матеріалами племінного і зоотехнічного обліку племінного заводу колгоспу "10-річчя Жовтня" вивчали молочну продуктивність дочок чистопородних і помісних плідників за голштинської породою у порівнянні з матерями цих дочок.

Результати досліджень. У племінному заводі колгоспу "10-річчя Жовтня" з 1979 року також широко використовується сперма бугаїв-плідників червоно-рябої голштинської породи з метою подальшого підвищення генетичного потенціалу молочності стада, виведення нової молочної породи. Плідники голштинської породи використовувалися і використовуються на чистопородному маточному поголів'ї симентальської породи та на помісах генотипу симентальськахмонбельярська різної кровності.

Найбільшу кількість помісного маточного поголів'я в племзаводі одержано від голштинських бугаїв лінії Рефлекшн Совріна 0198998. З 1979 року в племзаводі для осіменіння корів використовували сперму чистопородного бугая Техаля 1726749 лінії Рефлекшн Совріна (продуктивність матері — 2-4-6291 кг молока з вмістом жиру 4,1 %, продуктивність матері батька — 5-9845 — 4,65 %). Від дочок Техаля за першу лактацію одержано в середньому по 4751 кг молока з вмістом жиру 4,05 %, а від їх матерів (чистопородних сименталів) за першу лактацію в середньому надоєно по 6426 кг молока жирністю 3,93 %. Дочки Техаля за вищу лактацію також дещо поступалися своїм матерям.

Більш широко використовувалися чистопородні червоно-рябої голштинської породи плідники Ред 916, Ецлес 327, Ребус 099685. Від 20 дочок бугая Реда 916 (продуктивність матері — 4-8007-4,0) за першу лактацію в середньому одержано по 3856 кг молока при 3,91 % жиру. Як свідчать наведені дані (табл. 1) дочки бугая Реда за надоєм поступалися ровесницям і своїм матерям.

З 1980 року на маточному поголів'ї племзаводу широко використовували бугая-плідника Ецлеса 327 лінії Рефлекшн Соврін (продуктивність матері — 7434 — 3,91 %). Від 147 дочок Ецлеса за першу лактацію в середньому надоєно по 3810 кг молока з вмістом жиру 3,91 %. По надою за першу лактацію його дочки поступалися ровесницям на 205 кг при схожому жиру в молоці, а своїх матерів вони перевершили як по надою, так і вмісту жиру (ДМ — +340+0,02).

Аналіз продуктивних якостей дочок Ецлеса свідчить, що якщо за першу лактацію вони значно переважали своїх метрів ($P < 0,01$), то за вищу лактацію — поступалися їм. Так, від урахованих 68 дочок Ецлеса за вищу лактацію в середньому одержано по 5288 кг молока з вмістом жиру 3,95 %, а від їх матерів — відповідно 5420 кг і 3,93 %. Лише 20

із 68 або 29,4 % за крашу лактацію дали понад 6000 кг молока. 9 корів-рекордисток симентальської породи з удоєм понад 7000 кг молока не тільки не перевершили дочок Ецлеса, але жодна з них не досягла рівня продуктивності своєї матері. Середня продуктивність 9-ти дочок Ецлеса і корів-рекордисток симентальської породи за крашу лактацію становила відповідно 6636 і 8546 кг молока.

Найбільш високопродуктивною дочкою Ецлеса була Маркіза 1150 генотипу 1/2 голштинськах1/2 симентальська. Перший раз вона отелилась у 30-місячному віці. За 305 днів, або укорочену лактацію, від Маркізи одержано:

Перша лактація	—	8109 кг з вмістом жиру 4,02 %
Друга	-"	9458 -" 3,99
Третя	-"	10710 -" 3,86
Четверта	-"	9127 -" 4,24

Проте за продуктивністю вона не досягла рівня своєї матері. Мати Маркізи рекордистка Медолова 9204 (2-305-11360-3,85) є внучкою відомої рекордистки Мальвіни 2843 (4-305-14585-3,94) родини Медоловської 456.

Добре відомо, що рівень молочної продуктивності первісток перш за все залежить від віку першого отелення. 51 дочка Ецлеса, або 34,7 % відомого поголів'я, отелилась у віці 32 місяців і старше, в середньому у 37 місяців.

Від також відзначити, що від дочок Техаля, Реда, Ецлеса і Ребуса (дочок Редів), котрі одержані від матерів, які за першу лактацію дали молоко з вмістом жиру 4,0 % і вище, одержано молоко нижчої жирності, ніж у їх матерів.

Першим виявився бугай Ребус 099685 голштинської червоно-рябої породи (лінії Уширунг), завезений із ФРН на Прилуцьке МРПО. Продуктивність його матері — 4-305-7811-4,29. Від 39-ти дочок Ребуса за першу лактацію в середньому одержано по 4155 кг молока жирністю 3,81 %. Дочки Ребуса за першу лактацію перевершували ровесниць на 400 кг і своїх матерів — на 497 кг, вони більш різноманітні за кількістю молока у порівнянні з дочками Ецлеса й Реда і мають ряд істотних економічних вад.

До ровесниць чистопородних бугаїв голштинської породи віднесені також нащадки чистопородних бугаїв тієї ж породи: ровесниці дочок Ребуса — дочки Реда і Ребуса; дочок Реда — дочки Ецлеса і Ребуса; дочок Ребуса — дочки Ецлеса і Реда.

Важко змінюється оцінка цих плідників при порівнянні надоїв корів-рекордисток не 1/2, а 3/4-кровних за голштинською породою. На 1.01.1950 р. в племзаводі корів генотипу 3/4-кровних за голштинами було в наявності 32, з них нормально закінчили першу лактацію 19. Від них за першу лактацію в середньому одержано по 3974 кг молока з вмістом жиру 3,86 % (табл. 2).

1. Характеристика бугаїв-плідників червоно-рідкої голштинської породи за молочною продуктивністю їх дочок

Класка, інвентарний номер бугає	Продуктивність дочок			Продуктивність матерів дочок			Продуктивність ровесниць		
	п	Надій, кг M±m	Вміст жиру, % M±m	Надій, кг M±m	Вміст жиру, % M±m	п	Надій, кг M±m	Вміст жиру, % M±m	
									Надій, кг M±m
Ецлес 327	147	3810±81	3,91±0,014	3470±80	3,89±0,015	59	4015±174	3,91±0,01	
Ред 916	20	3856±223	3,91±0,013	4045±275	3,89±0,014	186	3930±85	3,91±0,01	
Ребус 099685	39	4115±184	3,91±0,012	3618±146	3,94±0,013	167	3815±88	3,91±0,01	

2. Продуктивність корів-первісток 3/4-кровних за голштинами

Класка, інвентарний номер бугає	Продуктивність						Різниця (дочка-матері)	
	дочок			Іх матерів			за надоем, кг	за вмістом жиру, %
	надій, кг	вміст жиру, %	надій, кг	надій, кг	вміст жиру, %			
Ецлес 327	4305	3,64	3815	3815	3,84	+490	-0,2	
Ред 916	4377	3,85	4884	4884	3,93	-507	-0,08	
Ребус 099685	3800	3,90	4302	4302	3,95	-502	-0,05	

Наведені показники свідчать, що дочки Ребуса генотипу 3/4 за голштинською породою значно поступалися за надоєм матерям, тоді як дочки 1/2-кровності за голштинами перевищували за цією ознакою як своїх матерів, так і ровесниць.

З 1989 року маточне поголів'я (корови і телиці) генотипу 3/4-кровності за голштинами осіменяли спермою бугаїв-плідників такої ж кровності (Роднік 7357 і Мудрий 3489).

Роднік 7357 лінії Рефлекшн Соврін народився у держплемзаводі ім. 15-річчя Жовтня Київської області. Він походить від рекордистки 8419 (напівкровної за голштинською породою), яка за четверту лактацію дала 9189 кг молока жирністю 3,87 %. Батько Родніка — бугай Імпрувер 333471 лінії Рефлекшн Соврін (чистопородний голштин), мати якого за найвищу лактацію дала 9154 кг молока жирністю 3,79 %.

Другий плідник, Мудрий 3439 лінії Рефлекшн Соврін, народився у держплемзаводі "Христинівський" Черкаської області. Продуктивність матері за найвищу лактацію — 7095 кг молока з вмістом жиру 3,83 %, а продуктивність матері батька — 9246 і 4,30 відповідно.

Візуальний огляд тварин і спостереження свідчать, що помісні тварини генотипу 1/2 і 3/4-кровності за голштинами у порівнянні із сименталами мають більш виражений молочний тип, добре розвинене залозисте вим'я, краще пристосоване до машинного доїння, тварини більш спокійного норову.

У стаді племзаводу також використовувались напівкровні за голштинською породою плідники. Від 47-ми дочок таких плідників генотипу 1/4 голштинська х 3/4 симентальська за першу лактацію одержано в середньому по 3645 кг молока жирністю 3,91 %, а від їх матерів — відповідно 3695 і 3,96. Наведені дані свідчать про те, що нащадки плідників генотипу 1/2 за голштинською породою не сприяли поліпшенню молочної продуктивності у порівнянні зі своїми матерями.

Висновок. Дочки, одержані від чистопородних і помісних плідників червоно-рябої голштинської породи, як правило, поступаються за молочною продуктивністю своїм чистопородним симентальським матерям.

1. Майборода Н. Н., Самусенко А. И. Методические рекомендации по созданию внутрипородного типа симментальского скота.— К., 1981.— 11 с.

2. Рекомендации по осуществлению программ создания красно-пестрой симментальной породы крупного рогатого скота в хозяйствах Украинской ССР / М. В. Давидов, В. П. Буркат, А. Ф. Хаврук и др.— К.: Урожай, 1985.— 41 с.

Донецький аграрний університет

Анализ результатов скрещивания красно-пестрых голштинов с маточным поголовьем симментальской породы и с помесями генотипа симментальская х голштинская разной кровности. Установлено, что использование полукровных производителей по голштинской породе на симментальских матках не способствует повышению продуктивности их дочерей по сравнению с матерями.